

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Staatsinrichting van Nederland

1 D

2 D

3 **maximumscore 1**

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Een briefkaart is een geschikt propagandamiddel, omdat briefkaarten naar iedereen verstuurd kunnen worden / onder ogen kunnen komen van een breed publiek / de mogelijkheid van een brede verspreiding kennen.

4 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat veel mannen (in de politiek) tegen vrouwenkiesrecht waren / alleen mannen ervoor konden zorgen dat vrouwen kiesrecht kregen.

5 **maximumscore 1**

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Deze film geeft wél betrouwbare informatie, omdat de film gebaseerd is op de autobiografie van Aletta Jacobs/haar eigen herinneringen die ze opgetekend heeft (maar dat wil niet zeggen dat haar herinneringen altijd feitelijk juist en objectief zijn).

óf

Deze film geeft geen betrouwbare informatie, omdat haar leven (in een speelfilm) nagespeeld is / de film een mening/interpretatie bevat (van de regisseuse, maar ook van de autobiografe).

Opmerking

Alleen als na een keuze een juiste, bijpassende verklaring volgt, mag een scorepunt worden toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
6	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat de verschillende politieke stromingen gingen samenwerken, omdat (door toe te geven/een compromis te sluiten aan/met de andere stromingen) ze samen voldoende stemmen hadden om hun wensen te realiseren / geen enkele politieke stroming een (tweederde) meerderheid had voor een grondwetswijziging.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Ook goed gerekend mag worden dat onder invloed van de Eerste Wereldoorlog de druk om samen te werken groter werd.</i></p>	
7	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is: Bij evenredige vertegenwoordiging maken ook kleinere politieke partijen kans gekozen te worden in vertegenwoordigende organen / is sprake van een eerlijkere afspiegeling van de wensen van de bevolking.</p>	
8	<p>maximumscore 2</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat:</p> <p>De eerste fout is dat sociale grondrechten het eerst in de grondwet zijn opgenomen. Het moet zijn: later/het laatst (of: klassieke grondrechten werden voor het eerst opgenomen in de grondwet).</p> <p>De tweede fout is dat het recht op rechtsbijstand een klassiek grondrecht is. Het moet zijn: een sociaal grondrecht (of: in plaats van het recht op rechtsbijstand wordt een juist voorbeeld van een klassiek grondrecht gegeven).</p> <p>De derde fout is dat vrijheid van godsdienst een sociaal grondrecht is. Het moet zijn: een klassiek grondrecht (of: in plaats van vrijheid van godsdienst wordt een juist voorbeeld van een sociaal grondrecht gegeven).</p>	
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien minder dan twee antwoorden juist	0
	<p><i>Opmerking</i> <i>Alleen een combinatie van een juist benoemde fout met een juiste verbetering mag als een juist antwoord gerekend worden.</i></p>	
9	C	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Historisch overzicht vanaf 1900

14 maximumscore 2

- Bewering 1 is onjuist.
 Bewering 2 is onjuist.
 Bewering 3 is juist.
 Bewering 4 is juist.
 Bewering 5 is onjuist.

Indien vijf antwoorden juist	2
Indien drie of vier antwoorden juist	1
Indien minder dan drie antwoorden juist	0

15 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):

- De industrialisatie/de technologische ontwikkelingen/uitvindingen (had(den) de mensen een groot vertrouwen in de toekomst gegeven).
- De opkomst van het socialisme/de vakbonden (leken de nadelen van de industrialisatie, zoals de sociale kwestie, op te lossen).

Opmerking

Ook een voorbeeld van bovenstaande mogelijkheden mag goed gerekend worden.

16 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat door de Eerste Wereldoorlog/Russische Revolutie/onrust in Duitsland het vertrouwen in de toekomst was afgenomen.

Opmerking

Een verwijzing naar de economische crisis en de opkomst van Hitler mag niet goed gerekend worden.

17 B

18 B

19 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat:

- Hitler bedoelde dat miljoenen mensen achter hem stonden/het met hem eens waren 1
- De maker van de fotomontage bedoelde dat Hitler geld (miljoenen marken) kreeg (van rijke mensen/ondernemers/grote bedrijven) 1

Vraag	Antwoord	Scores
20	<p>maximumscore 1</p> <p>De fout is het jaartal 1931 (toen waren de nazi's nog niet aan de macht gekomen). Het moet zijn 1933 (toen kwam Hitler/kwamen de nazi's aan de macht).</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Alleen als de fout én de verbetering allebei juist zijn, mag een scorepunt worden toegekend.</i></p>	
21	C	
22	E	
23	D	
24	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is: Dit artikel stond in een officieel toegestane krant, want (één van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – het wordt de Engelsen verweten een dichtbevolkte wijk te bombarderen (zonder enige strategische betekenis) / een illegale krant zal van een bevriend/geallieerd bombardement nooit vermelden dat het zonder strategische betekenis was. – het artikel benadrukt dat het gooien van een bom door een Engels vliegtuig veroordeeld wordt/verontwaardiging opwekt. 	
25	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – De ontruimde/leegstaande woningen waren afkomstig van mensen die gedeporteerd/ondergedoken/opgepakt/weggevoerd/gedwongen verhuisd waren. – Er was sprake van een bevolkingsafname (als gevolg van de oorlog / oorlogshandelingen). 	
26	B	
27	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord (één van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – politieke verklaring: Stalin/de Sovjetunie was in 1943 in de strijd tegen nazi-Duitsland een bondgenoot van Groot-Brittannië. – militaire verklaring: Stalin/de Sovjetunie hoorde bij de geallieerden / beschikte over een groot leger / had met zijn leger een grote krachtsinspanning geleverd (bijvoorbeeld de overwinning bij Stalingrad). 	

Vraag	Antwoord	Scores
28	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat Stalin in de periode 1930-1940 verantwoordelijk was voor de uitwassen van het communisme (zoals de gedwongen collectivisaties en de doden die daarbij vielen)/de politieke zuiveringen/de showprocessen/terreur.	
29	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat Stalin/de Sovjetunie in de periode 1945-1950 in het Westen gezien werd als een vijand vanwege de Koude Oorlog (bijvoorbeeld door de Berlijnse Blokkade).	
30	maximumscore 1 Eerst 3, dan 1, vervolgens 4 en ten slotte 2.	
	<i>Opmerking</i> <i>Er is slechts één juiste volgorde.</i>	
31	B	
32	maximumscore 1 Voorbeeld van een juist antwoord is (één van onderstaande): <ul style="list-style-type: none">- De Verenigde Staten waren groot voorstander van het zelfbeschikkingsrecht van volken / het recht van ieder volk op een eigen staat / tegenstander van het kolonialisme.- De Verenigde Staten waren bang dat Indonesië anders communistisch zou worden / de Sovjetunie Soekarno zou helpen.- De Verenigde Staten dachten door de onafhankelijkheid van Indonesië te steunen grotere politieke/economische invloed (in Azië) te krijgen.- De Verenigde Staten hadden zelf de onafhankelijkheid bevochten als voormalige kolonie.	
33	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat de Amerikanen dreigden het Marshallplan/de financiële hulp aan Nederland stop te zetten.	
34	B	

Vraag	Antwoord	Scores
35	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juiste uitleg over de Koude Oorlog: Aan het eind/na afloop van de Tweede Wereldoorlog bleek steeds duidelijker dat er (onder de geallieerden) een grote ideologische tegenstelling tussen enerzijds het Westen/kapitalisme en anderzijds het Oosten/communisme bestond. Zowel het Westen als het Oosten hadden hun eigen invloedsfeer (in Europa). Uit bescherming tegen/bedreiging door de ander begonnen beide blokken een bewapeningswedloop.</p> <p>Indien drie begrippen gebruikt worden in een juiste onderlinge samenhang en betekenis 2</p> <p>Indien twee begrippen gebruikt worden in een juiste onderlinge samenhang en betekenis 1</p> <p>Indien minder dan twee begrippen gebruikt worden 0</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Alleen als de Koude Oorlog uitgelegd wordt in een juiste historische context en betekenis, mogen scorepunten toegekend worden.</i></p>	
36	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verslechtering: Oktoberoorlog / Yom Kippoeroorlog / Ramadanoorlog (in 1973) 1 • Verbetering: het bezoek van Sadat aan Israël (1977) / de Camp David Akkoorden (in 1979) / vredesverdrag tussen Israël en Egypte 1 	
37	B	
38	A	
39	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat er sprake is van een toename van het aantal allochtonen/gastarbeiders/asielzoekers (met een niet-christelijke achtergrond, zoals de islamitische).</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

40 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het Duitse boek (één van de volgende): 1
 - Gorbatsjov maakte (mede) een einde aan de Koude Oorlog / de bewapeningswedloop.
 - Gorbatsjov maakte het mogelijk dat de Oostbloklanden zich konden vrijmaken van de Sovjetoverheersing / zorgde voor het vertrek van Russische soldaten uit Oost-Europa / opheffing Warschaupact / uitbreiding van de NAVO.
 - Gorbatsjov zorgde ervoor dat de val van de Berlijnse Muur/het DDR-regime mogelijk werd / hield de hereniging van Oost- en West-Duitsland niet langer tegen.
 - Gorbatsjov zorgde voor (economische) hervormingen (perestrojka) / openheid van het communistische systeem (glasnost) in de Sovjetunie.
- Het Russische boek (één van de volgende): 1
 - Gorbatsjov was verantwoordelijk voor het verlies van de Sovjet-/Russische controle over Oost-Europa.
 - Gorbatsjov heeft de Sovjetunie uiteen laten vallen.
 - Gorbatsjov is verantwoordelijk geweest voor het verlies van aanzien van de Sovjetunie / van Rusland als wereldmacht.
 - Gorbatsjov was de laatste secretaris-generaal van de communistische partij / met Gorbatsjov kwam er een einde aan het communisme in de Sovjetunie/Rusland.
 - Gorbatsjovs beleid leidde niet tot succesvolle (economische) hervormingen in de Sovjetunie/Rusland.

Opmerking

Alleen als bij positief en negatief gevolg verschillende antwoorden gegeven worden, mogen scorepunten toegekend worden.

41 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):

- de aanslag van 11 september 2001/op de Twin Towers (in New York)
- de politieke steun van de Nederlandse regering aan de militaire ingreep in Afghanistan

Bronvermeldingen

- bron 1 J. Constant e.a. (red.), Documentaire 20e eeuw, Zwolle 1992, pag. 93.
- bron 2 M. Bossenbroek e.a., Het Geheugen van Nederland, Amsterdam/Den Haag 2006, pag. 41.
- bron 3 naar: N. van Brakel, Aletta Jacobs. Het Hoogste Streven (omslag, 1995).
- bron 4 bewerkt door Cito/Cevo.
- bron 5 en 6 naar: www.parlement.com
- bron 7 www.minaz.nl/Onderwerpen/Regeringsbeleid/Troonrede
- bron 8, 9, 10 naar: E. van Raalte, Troonredes. Openingsredes. Inhoudigingsredes 1814-1963, 's-Gravenhage 1964, pag. 99, 293 en 262.
- bron 11 D. Evans en S. Gohl, Photomontage: a political weapon, Londen 1986, pag. 49.
- bron 12 naar: L. Riefenstahl, Triumph des Willens, DVD, 2004 (omslag).
- bron 13 F. Behrendt, Grafische signalen, Amsterdam 2000, pag. 169.
- bron 14 F. Vervooren, Nederland in den Oorlog! Historisch document met reproducties van officiële stukken, deel 3, Utrecht 1942, pag. 5.
- bron 15 naar: Geachte burgemeester, Coda-Apeldoorn, archief burgemeester Pont, inventarisnummer 245-39.
- bron 16 bewerkt door Cito/Cevo.
- bron 17 bewerkt door Cito/Cevo.
- bron 18 <http://statline.cbs.nl/statweb/>
- bron 19 F. Behrendt, de wereld door de ogen van F. Behrendt (CD), Den Haag 2007, afb. 1631.jpg.
- bron 20 naar: de Volkskrant, 24 september 2008.
- bron 21 naar: Elsevier, nummer 5, 2 februari 2008, pag. 25.
- bron 22 naar: J. Knigge, Historisch Perspectief. Wereldgeschiedenis van de 20e eeuw. Boek I 1900-1945, Barneveld 1984, pag. 165.
- bron 23 naar: <http://historiek.net/index.php/Algemeen/Michail-Gorbatsjov-1931.html>
- bron 24 naar: J. Knigge, Historisch Perspectief. Wereldgeschiedenis van de 20e eeuw. Boek I 1900-1945, Barneveld 1984, pag. 276.
- bron 25 naar: K. Doubek, Lexicon van de belangrijkste aanslagen. Beroemde samenzweringen, complotten en aanslagen, Soesterberg 2003, pag. 91-92.